

Основними напрямками модернізації заняття з іноземних мов, технології його проведення, що визначаються у нашій теоретичній моделі, є: 1) модифікація організаційної структури практичного заняття шляхом пристосування пролонгованості його етапів до темпу навчання типологічних міні-груп студентів; 2) застосування самостійної роботи на всіх етапах заняття не тільки як методу навчання, але й як технологічного засобу «компенсації» відмінностей у темпі навчання студентів типологічних груп; 3) розгляд типологічної групи як сукупного суб'єкта навчального процесу, що має свою власну траєкторію пізнавальної діяльності; 4) обов'язковість діагностично та операційно заданої мети та мікроцілей, наявність диференційованих засобів зворотного зв'язку для співвіднесення результатів пізнавальної діяльності з діагностично заданою метою та мікро цілями на кожному етапі заняття; 5) оптимізація управління диференційованою пізнавальною діяльністю шляхом організації такої взаємодії типологічних груп, яка не допускає деструктивного впливу на особистість.

Диференціація, як засіб індивідуалізації навчання іноземних мов, є прогресивною формою організації пізнавальної діяльності студентів, що створює можливості для самореалізації і самоствердження, маючи як передумову діяльнісний підхід до організації навчання студентів.

*А. Ю. Брегеда, д-р філософії, проф.,
зав. кафедри політології і соціології*

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Реформування вищої школи в Україні у відповідності до сучасних світових вимог та положень Болонської декларації не можливе без підвищення ролі самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом та посилення значущості професорсько-викладацького складу в розвитку навичок самостійної роботи.

Самостійна робота студентів — це така форма організації навчального процесу, коли навчальні завдання здійснюються індивідуально студентом під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. В процесі самостійної роботи студент має можливість стати активним учасником навчального процесу,

творчо оволодіти теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

В навчально-методичній літературі виділяються такі основні форми самостійної роботи студентів: пошук літератури — читання — ведення записів — запам'ятовування; читання — осмислення — конспектування — запам'ятовування. В той же час досвід викладацької роботи і наш досвід організації самостійної роботи студентів на кафедрі політології і соціології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана дає змогу виділити в самопідготовці студентів і такі форми, як «читання — обдумування — виділення головного — осмислення — запам'ятовування».

Самостійна робота студентів починається з пошуку літератури. У процесі читання необхідний матеріал треба вивчити та ґрунтовно засвоїти. Уся проблема, таким чином, зводиться до того, що і як треба запам'ятати: чи запам'ятати все підряд? Чи запам'ятати окремі частини тексту, формулювання, факти, терміни? Чи може весь матеріал треба осмислити, оптимально стиснути, виділивши основний зміст, провідну ідею, виразити своїми словами, а потім запам'ятати?

У першому та другому випадках читання супроводжується і завершується запам'ятовуванням. Мислення відсутнє — студент просто вивчає матеріал, який міститься у джерелі інформації. У третьому випадку читання супроводжується аналізом та синтезом виявленням, осмисленням, систематизацією та узагальненням того, що треба запам'ятати.

Що ж необхідно зробити для здійснення такого впорядкованого циклу самостійної роботи студентів?

Перш за все, шляхом розмірковування необхідно впорядкувати матеріал з кожного питання, тобто ущільнити інформацію до оптимального розміру та надати їй логічну стрункість, на підставі чого й формуються судження студента.

Друга важлива функція розмірковувань зводиться до наступного. Людини не в змозі втримувати в пам'яті не тільки увесь текст книги, розділу, глави, але навіть її основний зміст. В пам'яті залишаються, по-перше, уявлення про прочитане, і, по-друге, виникаюча на основі цього загальна схема — сітка опорних вузлів (точок), за допомогою яких можна відновити зміст.

Складання такої схеми й забезпечує процес розмірковування. Це є один із найважливіших та найскладніших видів розумової роботи. Саме від неї повністю залежить успіх навчання.

Будь-який вид та рівень навчання вимагає складання схеми. Питання лише в тому, хто її складає. Наприклад, у середній шко-

лі учневі необхідно допомагати, даючи йому готову схему (як це робив відомий учитель — новатор В. Ф. Шаталов), оскільки головною метою виступає актуалізація знань.

Вища школа робить акценти на знання та мислення. Кінцевим виявом і підсумком мислення виступає схема прочитаного, розроблена самим студентом. За цих умов завдання викладача полягає в тому, щоб порівнювати схеми студентів з оптимальною з наданням для цього відповідної допомоги. Складання схеми виступає основною умовою закріплення інформації та довготривалої пам'яті. Залежність тут пряма якість та ґрунтовність знань цілком залежать від якості й міцності схем, що є в пам'яті.

Ось чому, вдосконалювати організацію самостійної роботи — це означає навчити всіх студентів саме такій технології самопідготовки.

*О. А. Брегеда, канд. екон. наук, доц.,
кафедра банківської справи*

ВПРОВАДЖЕННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ — ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Відповідність вітчизняної вищої освіти новим вимогам ринкової економіки, інтеграція України у світовий економічний та освітнянський простір неможливі без удосконалення системи освіти у вищих навчальних закладах (ВНЗ), методики викладання навчальних дисциплін, використання активних методів навчання. В КНЕУ, зокрема на кафедрі банківської справи, при викладанні курсу «Гроші та кредит» використовуються різні активні методи навчання як ділові ігри, «мозкова атака» (brain storm), виробничі ситуації (case study), проблемне навчання та інші, які дозволяють викладачам, використовуючи обмежений час роботи зі студентами, залучати всіх студентів до активної роботи як під час аудиторних занять, так і поза ними, підвищувати значення самостійної роботи студентів, сприяти зацікавленості в засвоєнні знань, піднятті якості навчання.

Перше знайомство студентів з курсом відбувається на лекціях, тому важливо зацікавити студентів, розказати не лише про новий предмет, а також зупинитися на організаційних моментах, пов'язаних з тим, яким чином буде відбуватися навчання (методи навчання, контроль за якістю засвоєння — поточні оцінки, тести,